Ч. 190 Четвер 26 серпня (7 вересня) 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Іван Ристич. — Події в Судані. — Процес Драйфуса.)

В Білгороді помер оногди по довшій недузі один з найвизначнійших мужів державних Сербії, політик і писатель Іван Ристич. Уродив ся він в р. 1831 в місті Краґуєвачи. Учив ся в Німеччині і у Франциї а коли повернув до краю 1854 р., вступив до державної служби. Вже 1858 р. був вибраний послом до скупштини і тут був головним противником Караджорджевичів а обставав за покликанєм на престол Обреновичів. В р. 1860 іменовано его послом в Константинополи, де він успішні переговори що-до видачі сербских кріпостий; в р. 1863 став міністром заграничних справ а 1865 р. був президентом міністрів. По убитю кн. Михайла Обреновича (1868 р.) скупштина покликала его до реґентиї, котрої членом був аж до повнолітности Милана в 1872 р. В тім часі виготовив плян конституциї, котру приймила скупштина. В р. 1873 обіймив другий раз президентуру міністерства і розвинув велику діяльність в користь независимости Сербії. Єго політиці має Сербія завдячувати, що вибила ся із під Туреччини і стала королівством. В 1885 р. усунув его король Милан цілком із державної служби, але вже 1886 р. по нещасливій війні Сербії з Болгариєю мусів его король покликати знов до міністерства і на тім становищи Ристич лишив ся до 1892 р. Від того часу усунув ся цілком від політичного житя. У вільних хвилях писав про історию і літературу сербску. Взагалі то був муж вельми заслужений коло піддвигненя і відродженя Сербії. Похорон его відбуває ся нині на кошт держави. На похорон приїзджають з Ниша король Александер, Милан і всї міністри.

В Судані лучила ся дивна пригода. Француском міністрови для кольоній донесено, що два офіцири: Шаноан, син бувшого міністра війни і Вуле дуже люто поводять ся з муринами; за найменшу провину стріляють їх і палять цілі села та граблять муриньске добро. Дізнавшись о тім міністер поручив полковникови Кльобови відобрати від Вулета команду над войском а его самого арештувати. Коли Кльоб прийшов над ріку Ніґер з відділом войска, аби виповнити поручене міністра, Вуле не то що не услухав его, але в підступний спосіб велів своїм воякам стріляти на Кльоба. В тій борбі погиб Кльоб і ще один офіцир, що був з ним та 10 вояків. Коли вість о тій страшній події прийшла до Франциї, наробила величезного шуму. Всї противдержавні часописи накинули ся на міністерство та стали писати о недостачі субординациї в армії та домагали ся строгого покараня Вулета і Шаноана. На того послідного накидувано ся найбільше, як на сина міністра. Аж тепер надійшли правдиві вісти о цілій справі. Отже з того показує ся, що злочин убийства єсть виключно виною Вулета. Шаноан в хвили катастрофи був при иншім відділї і не знав, що діє ся. Між Вулетом а Кльобом була велика ненависть з давних літ і Вуле під впливом сліпої пристрасти зімстив ся над своїм ворогом. Лист, який Вуле написав до Кльоба, має бути дуже нужденний і всї ґазети домагають ся від міністра для кольоній, аби его прилюдно оголосив, бо ціла публика має право дізнати ся о правді.

Тайна розправа в процесі Драйфуса тревала вчера від $6\frac{1}{2}$ години рано до $7\frac{3}{4}$. Перечитувано на ній тайні документи. Чернуского не переслухувано, бо міністер заборонив. В телєґрамі, який вислав до трибуналу, сказано, що о скілько можна розправа мусить бути явна. На явнім засїданю забрав голос оборонець Лябориі, котрий з огляду на вчерашні зізнаня Чернуского і з огляду на то, що оголошене змісту виданих документів в бордеро вичислених причинить ся до виказаня невинности Драйфуса — поставив внесене, аби візвати правительство до жаданя від інтересованих держав видачі тих документів. Лябори сказав також, що не потребує того дальше доказувати та повідомив, що вислав запросини до Шварцкопена і Паніцардого, аби явили ся перед трибуналом в Рен. До того поступку спонукали оборону незвичайні обставини і зізнаня Чернуского. — Правительственний комісар Карріер заявив, що правительство не може жадати від чужих держав виданя тайних документів, але нічого не має против того, аби Паніцарді і Шварцкопен явили ся перед судом. Відтак переслухано бувшого міністра судівництва Трарів, котрий доказував невинність Драйфуса. Вкінци трибунал відкинув внесене Лябориього, бо воєнний суд не має права жадати від правительства, аби оно відносило ся до чужих держав о документи. Розправу відложено на нині і порішено ще раз переслухати Чернуского.

3)

Зломана гордість.

(З хорватского — І. В. А.)

(Конець).

V.

Місяць заходив. Всьо померло, однако аби на ново віджити, але серце Аноки обгортає чим раз більша мертвота.

Довше так не може бути; але що має діяти?

Верне до вітця — але що скаже єму? „Дідуньо велів всім слухати мене“. — Ні, всьо лиш до вітця ні. А ніч вже кінчить ся, остаточно мине, блисне день і сонце стане пригрівати, а она нещастна, де має сховати ся? Чи дальше дуріти? — але вже й того за богато. Погодити ся — але як? Хиба понижаючи ся? Ох!

Гадки крутять ся, мотають ся; утома поборює пристрасть, любов, ненависть, голод і спрагу. Немов величезні гори звалили ся на її повіки, а однако не могла примкнути ока; так зробилось їй тяжко, прикро і нудно, що коли лиш могла, то перевернула би цілий сьвіт, або положила голову під млиньский камінь, аби лиш уснути, хочби й на віки. Але сон не слухає приказів дідуня, анї не лякав ся его проклонів.

Анока підносить ся. Бачить темну стать Петри над собою.

Нагле щось порушило ся в її грудях. Цілком несподівано, але дуже сильно задрожала якась струна християньска в її серци.

— Петро — сказала — іди, спічни!

Петра нічого не говорить. Кидає патик і відходить.

— Петро!

Петра стрясла ся і станула як вкопана.

Але що то, Боже? Які то гадки? Куди її несуть?

— Петро, сестро, прости менї!

Жіноче серце відозвало ся — задрожало і змякло.

— Аноко, душко, нехай тобі Бог простить!

— Петро, сестрице....

Вхопила її за руку, посадила побіч себе, обіймила її і обі заплакали.

Хлипають, як немовлята!

Тишина. Нічого не чути, лиш ті дві, обіймившись, плачуть і цілують ся.

Анока цілує Петру, тотаж і собі цілує її по шиї і чолі.

— Петро, серце моє, мушу умерти! Ти мене, сестро, умиєш! Кинь на мене блаватків і вложи до домовини надпочате яблоко. Ніхто мене не любить крім тебе.

— Не говори того, дурненька; як ніхто тебе не любить? Всї люблять тебе.

— Ні, ні, я знаю!

— Як можеш знати, пестійко, коли ти доси з нами навіть не говорила? Я воліла би радше умерти, як дозволити, аби тебе хто скривдив, хочби лиш слівцем.

Знов плачуть і обіймають ся.

— А дідувьо?

— Дідуньо, душко, старий і добрий. Ось іди сама до него, пересьвідчиш ся.

— Добре, піду! Бувай здорова, серце.... як умру....

Петра закрила їй уста рукою.

Анока відсунула руку і положила її собі на шию.

— Як би я умерла, не памятай зла, що я тобі вдіяла. А тепер, прошу тебе, іди.

— Деж ти підеш? — питає Петра.

— Пусти мене! Менї так добре. Пусти мене, прошу тебе, пусти. Не знаєш, що зі мною діє ся.

Петра вихилила ся із за шпихлїра і дивить ся куди іде Анока. Але ще ніч, не може добре видіти, як Анока прийшла під двері дідуневої комнатки і сїла на порозі.

Але й дідуньо не спить тої ночи.

Запіали кури, перші вістуни нового дня і житя. Ще ніколи їх піяне не видало ся Аноці таким хорошим.

Дідуньо підніс ся. Відкинув покривало, перехрестив ся, підогнав ноги під себе і так сидить потемки задуманий.

Когути запіяли вдруге.

Дідуньо встав і вийшов на двір.

На порозі побачив немов крізь мраку людску стать.

— Хто тут? — спитав.

Новинки.

Львів дня 6-го вересня 1899.

— **Для Преображеньскоі церкви у Львові** вплинули на днях видні жертви, іменно: не бажаючий оголошуваня свого імени подарував сьвітлий фелон з всіми приналежностями; п. Михайло Шпортун, терцияи реальноі школи у Львові, з женою Катериною дарував один дорогоцінний шаль, уживаний при обношеню сьв. Дарів, а крім того два сосудці на воду і вино з тацкою (все в ціні 50 зр.) і то не перша жертва ч. Шпортуна і его жени; і вкінци Ева Мащак, кухарка, жертвувала два красні прапори для дівчат зі всіми приналежностями (в ціні 105 зр.)

— **Пятьдесять спекулянтів.** Урядова статистика промислова видана міністерством торговлі виказує між всілякими промисловцями в Австриі також і 50 спекулянтів. Fremdenblatt звертаючи увагу на се, питає, що сказати на то, що в цілій Австриі всего лиш 50 спекулянтів! Начислено всего 50 спекуляцийних інтересів, котрих властителі представляють ся властям коротко а ясно яко „спекулянти". Впрочім як-раз менше заможні краі — каже згадана газета — можуть повеличати ся спекулянтами, а то Галичина має іх 23, а Буковина аж 27. На жаль статистика не каже як і в чім спекулюють ті галицкі спекулянти. Хто знає наші, галицкі і буковиньскі відносини, той може легко здогадає ся, хто ті спекулянти і яка іх спекуляция. Але ось що цікаво би знати: що се таке „спекуляция?" Чи то ремісло, чи промисл, та чи на „спекуляцию" потреба концесиі, чи ні? Нам здає ся, що в Галичині і на Буковині есть фактично не 50 але що найменше сто коли не тисяч разів більше „спекулянтів", лиш що они всі тихі, неконцесионовані спекулянти, а тих 50, котрих виказує урядова статистика, то мабуть „спекулянти на великі розміри", котрі так виспекулювали, що коли будуть фігурувати в урядовій статистиці, то тим самим зможуть уважати ся за концесіонованих „спекулянтів" та спекулювати без обави.

— **За підпалене.** В понеділок ставав перед львівским судом присяжних паробок Іван Сьвірский з Желдця коло Куликова, засуджений в 1893 р. за підпалене коршми на 6 літ вязниці. Минувшого року з нагоди ювилею цісарского випущений на волю, вернув домів і став ся пострахом людий в своім селі. Крав, що лиш удало ся і грозив, що підпалить і тим способом змушував людий, щоби ему оплачували ся. Криміналу не бояв ся і казав, що „буде там мешкати як пан та істи мясо". По першій крадежи війт Горбач казав его замкнути до арешту. Сьвірский утік з арешту і пішов просто до одноі хати, де війт був на весілю, а ставувши перед ним сказав: „Мельдую покорне, що я утік з арешту". Війт не лиш не гнівав ся за то, але ще й казав почестувати его горівкою. Сьвірский згањбив всіх гостий весільних та відгрожував ся, що за хвилю розжене ціле весіле. І дійстно так стало ся, бо за хвилю вибухнув огонь у війта і пішло з димом не лиш ціле господарство Горбача, але й ще кількох селян. Загальна шкода виносить 8.000 зр. — Трибунал засудив Сьвірского на 15 літ криміналу.

— **В саму пору.** Передвчера пополудни зголосив ся на поліциі емеритований офіцияя скарбовий п. К. І., замешкалий при ул. Личаківскій, з донесенем, що підчас его неприсутности обікрали его. Забрано ему з комоди дорогоцінности і 4 книжочки щадничі на 2.000 зр., 2.100 зр., 1.500 зр. і 800 зр. В малу хвилину приправадив агент поліциі двох небезпечних пташків, котрих придержано на площи Краківскій. При ревізиі найдено несподівано всі ті річи, котрі як-раз зголошував п. К. І.

— **Огні.** В Бродах вибух дня 1 с. м. огонь в фабрици спіритусу. Огонь угашено сейчас завдяки великій скількости води. — В Оттинії вибух огонь дня 24 серпня на даху одного з домів і знищив внаслідок вітру 3 доми цілком і кілька сусідних. По більшій части менша половина домів була асекурована. — В Лоді згорів будинок ткацкоі фабрики. Страта 200.000 рублів. — В Тучні, пов. перемишляньского знищив огонь дня 24 серпня 9 селяньских загород разом з всіма запасами торічних зборів.

— **Товариство „Родина" в Коломиі** устроює дня 21 н. ст. вересня с. р. в сали каси щадничої вечерок з танцями. Запрошеня вже розсилають ся.

— **На дохід рускоі Бурси реміснячоі у Львові** відбуде ся в Глинянах в неділю 17 н. ст. вересня с. р. в сали уряду громадского вечерок вокально-музикальний з танцями, на котрий мають честь запросити за комітет: о. Бачиньский, Балтарович і др. Мох. — Початок о годині $7^1/_2$ вечером. Вступ від особи 1 зр., білет фамілійний на чотири особи 3 зр., не кладучи тамі добродійности. Стрій візитовий.

— **Убийство і самоубийство.** В суботу рано у Відни найдене в мешканю тамошного адвоката дра Вільгельма Шістля замордувану его сестру, вдову по нотари, Марию Просінакову, пополудни знайдено Шістля неживого в Рекавінкель. Мав він стрілити до себе з револьвера, а відтак кинути ся під колеса поізду зелізничого. Догадують ся, що він забив свою сестру за еі згодою. По сповненю убийства був ще цілий день в канцеляриі і доперва вечером вийшов. Причиною тоі трагедиі мали бути клопоти грошеві. Шістль брав участь в різних спекуляциях і стратив весь маєток свій і сестри. Між иншими на заведеню купелевім Церквеніца коло Реки, що попав в конкурс, мав Шістль стратити около 70.000 зр. В канцеляриі его найдено много паперів попалених.

— **Процес Аморта,** касиєра перемискоі каси ощадности, розпочав ся вже перед судом присяжних. Аморт не признає ся до вини. Він каже, що не хотів зробити шкоди касі і що всему винен банкір Зісвайн Натан, при помочи котрого він грав на біржи, а котрий утік тепер до Америки. Зразу виграв він кілька сот риньских а відтак програв 6000 зр. Дальше зізнає обжалований, що в 1873 р. чи може в 1874 дав Нат. Зісвайнови 4000 зр. на покрите дальшої гри на біржи. Зісвайн яким утік до Америки, прийшов до него і просив о позичку 6000 зр. лиш на 24 годин; він дав ему ті гроші, а Зісвайн утік з ними до Америки. В 1885 р. грав він знову на біржи і програв

— То я, дідуню, Анока. Хочу умерти! Простіть мені, як можете!

Старець дрогнув і захитав ся.

— Великий твій гріх перед Богом, дитино! Чи бачиш то мое волосе? І вівця не має білійших!

Анока вхопила за полу гуні, котрою був вкритий дідуньо і поцілувала єі.

— Я дуже согрішила, заколотила вам цілий домашний лад. Простіть мені!

Нічого лекшого як викликати сльози у старця.

Заплакав. Обома руками взяв еі за голову і поцілував.

— Ходи сюди! — каже.

Увійшла з ним до комнати.

— Сідай тут!

Сіла на лавочці, а дідуньо сів на ліжку.

— Маєш, лускай горох!

Она лускає.

Дідуньо з вдоволенем глядів, як она лускала.

Обоє мовчать, лиш іх серця бють. Починає свитати.

Тепер ходи!

Іде за ним до стайні і кладе сіно, всім коням, як він ій показував. І не лякає ся нічого, навіть гнідого, що копає і кусає.

— Тепер ходи сюди!

Завів еі до хліва. Розбила девять динь і кинула іх безрогам.

Всі хатні побудили ся, повставали і боязко, з витріщеними очима слідять дідуня і Аноку, але роблять то так, аби іх не бачено.

Арсен так занепокоів ся, що аж на оріх виліз, сховав ся між листем і глядить на невидане чудо.

Дідуньо відмолоднів. Іде майже підскакуючи.

* * *

Люди! Правда, що часом і небо немов усьміхає ся і тішить ся. Чоловік глядить в гору, підносить руки, а сонце переливає ему на груди своє проміне і душа, як невидимий дим кадила, летить до неба. Так, вірте мені, лучає ся таке....

---

7)

ДЛЯ УБИТЯ ЧАСУ.

(З польского. — Гайоти).

(Дальше).

III.

По горячім мертвім дни, настала ніч ясна, тепла, повна житя. Тяжкі мраки позападали в долини; лиш тоненький, срібний серпанок відорвав ся від них і летів до облаків, зачіпляючи по дорозі свою павукову тканину о верхки дерев, порастаючих високу гору Кляранс-Пік.

В горі — прислонені звізди як одаліски, поглядали розширеними очима на сонний залив Санта Ізабелі, на котрої тихих, вигладжених водах сьвітив, як шатро на пустини розпняте, білий дах военного корабля і чорніли човна прикріплені котвами. На кінци далеко в мори забігаючої коси Фернанда, виднілo кроваве око стражнички того хорошого порту, морскої ліхтарні.

Один раз від західної сторони острова показало ся на овиді зеленковате тайне сьвітло і сунуло немов по мори, немов по небі то слабше то виднійше не наближаючи ся до берега. Був то корабель вертаючий з полудня, що хотів тут причалити, але роздумав ся в послідній хвили і тепер виминав остров.

А тимчасом на острові рісна роса відсьвітила зімлілу від духоти землю; міліони комах заворушило ся в гущавинах і почали свій нічний концерт, а між ними найголоснійше відзивав ся від часу до часу дивно неспокійний і хрипливий крик зьвірятка, званого муринами „неба", о котрім розповідають ріжні річи.

Цьвіти і помаранчеві дерева дишіли упиваючим запахом по огородцях, відділюючих домки Санта Ізабелі від еі брудних уличок, а ті пахощі уносили ся в теплім, вогкім воздусі над містом.

Всьо спало, лиш денеде з хаток засланих Кубанців блимали жовті сьвітла горіючого пальмового олію в бляшаних мисочках і вибігали одностайні та тужні звуки іх гітар. Ті Кубанці, що вигравали ночию свої іспаньскі, з далекої вітчини занесені пісні, то може одинокі люди на тім острові, о котрих можна сказати, що часом — люблять поезию...

Дон Хрізостомо певне не належав до таких. То й спав знаменито сеї ночи, перший раз від своеі недуги і був би заспав пізно в день, колиб зараз по всході сонця не обудив его гамір на тихім звичайно в тій порі подвіри его дому.

Отворив очи. В комнаті було напів темно, бо віконниці всіх вікон були позамикані. Темно було в спальни дон Хрізостома, але крізь безчисленні шпари, діри і вирви в даху, стінах і підлозі вдирало ся сьвітло та золотим блеском виповнило всі ті отвори, так що ціла комната подобала на величезне сито, крізь котре невидима рука сіяла до середини золоті звізди, мотилі і стрілки.

Одна з них поцілила саму середину комендантового носа і приємно скобатала его своїм теплом. Дон Хрізостомо, лежачи горілиць, бурмотів хвильку ще напів сонний відтак позіхнув і почав наслухувати. Дивував его той гамір тим більше, що як ему здавало ся чув в нім голоси Іспанців, а особливо тонкий, пискливий голос свого доктора, дон Хове Торреди.

— Мануель! — крикнув — Мануель!

Нове чудо. Хлопець, що звичайно чатував під его дверми, аби влетіти як бомба на перший его призив, не дав знаку житя.

— Мануель! puerco sordo (глухий вепре!) — гнівав ся дон Хрізостомо.

Не було відповіди.

Дон Хрізостомо сягнув по чобіт, що стояв при ліжку на дивані і кинув ним з цілої сили в протилежні двері, що вели до першої комнати, в котрій вчера запивав Ама. За хвилю почастував так само стіну, за котрою роздавав ся гамір.

Хиткий дім затряс ся на своїх високих паликах і заскрипів, але иншого висліду не було.

Тоді дон Хрізостомо вихилив ся з ліжка, вхопив в обі руки тяжку, камінну плювачку і

4000 зр. з каси а 6000 зр. з тих гроший, які зложили у него сестри. В 1874 р. дав він давному своєму товаришеви, з польского повстаня в 1863 зр. якомусь Крисіньскому 6000 зр., котрі той потребував на кавцию і обіцяв звернути за два дни. Крисіньский утїк з тими грішми. Аморт каже, що програв може яких 20.000 зр. на біржи. О спроневірену книжочки щадничої Юлії Дубак на 1000 зр. каже, що Дубак зложила у него приватно ту книжочку, а він притиснений потребою взяв з неї 1000 зр., проценти заплатив з власної кишенї а за готівку вложив вексель з підписом жінки і своїм власним. Обжалований каже, що мав надію на дуже богатих братів жени, котрі мали записати їй цїле майно. — Ті шурини померли перед кільканайцяти роками і записали женї Аморта лиш поменші суми а жена умираючи записала єму половину свого майна в сумі около 30.000 зр. — На запитане каже Аморт, що скінчив технїку, брав участь в угорскім кампанії і був асентированиий до австрийского войска.

— **Страшна пригода туристів в Альпах.** Що року вибирає ся богато людий, особливо Анґлїйцїв до Щвайцарії, щоби там в горах Альпах лїзти аж на найвисші вершки і на найнеприступнїйші шпилї. Таку роботу уважають собі ті туристи за найбільшу честь і славу, хоч би притім прийшло ся і вязи скрутити. Одним з таких завзятих туристів був і Анґлїєць Джонес, котрий дібрав собі ще товариша Гіля, а взявши собі за проводирів Швайцарів: Цурґріґґена, Фурера і Вінні, взяли ся лїзти на сам вершок гори „Білий зуб" (Dent Blanche) у т. зв. пеннїньских або валіских Альпах. Гора та єсть висока на 4364 метрів. Було то в понедїлок дня 28 серпня. Джонеса знали всї проводирі в горах яко завзятого туриста і длятого майже нїхто не хотїв з ним іти. Але чого не зробить бідний чоловік для зарібку?! Фурер був дуже бідним чоловіком і мав жінку та девятеро дїтий. Богаті Анґлїйцї платили добре, отже чому би не заробити. Він знайшов собі ще й других товаришів, і так взялись вести Анґлїйцїв на дуже стрімкий і ожеледцями вкритий вершок гори. Всї привязали ся до одного шнура, і так лїзли на гору. На самім переді ішов Фурер; до него був привязаний Джонес, за тим оба проводирі Цурбріґґен і Вінні а за ними другий Анґлїєць Гіль. Так лїзли они по дуже стрімкій горі від північної сторони і хотїли по стрімких, вистаючих понад страшенну пропасть скалах вилїзти на вершок, вкритий снїгом, а відтак злїзти з полудневої сторони через т. зв. полудневий шпиль. Вже вилїзли були 4300 метрів високо і були може на яких 50 метрів понизше вершка. Тут заступила їм дорогу вистаюча понад них скала, котру годї було оминути а хиба лиш вилїзти на ню. Тогди Джонес і другий проводир Цурбріґґер встромили свої гірскі топори в щілини в скалї, а Фурер став на них ногами і мав в горі замотати шнур де до якого каменя і вхопити ся та вилїзти. Отже в сїй хвили стало ся нещастє. Чи тоті топори не добре держали ся, чи може Фуререви нога посовгнула ся — досить, стрімголов став летїти в пропасть і потягнув за собою Джонеса та Цубріґґера. Шнур перед проводирем Вінним був замотаний об камінь, але в тій хвили коли тамті три летїли в долину, розматав ся і потягнув за собою ще й Вінніґо. Гіль тимчасом сидїв в якісь скалубинї під сподом і чекав, аж тамті на горі дадуть знати. Шнур перед ним був також замотаний об камінь. Гіль зачув лиш, як Фурек крикнув: „Ох! і в сїй хвили побачив єго перед собою, як він летїв у пропасть; очи у него були отверті і зі страху стали були як скляні. За ним летїли тамті три; лице у них було зі страху страшно викривлене, а шнур між ними був вільний, не натягнений. Гіль розповідав опісля, що він в тій хвили навіть і не думав о собі. Нараз як би якимсь чудом шнур перед ним урвав ся і тамті чотири полетїли в пропасть, а він остав ся сам один в скалубинї. Тут пересидів він аж до втірка до 10 год. перед полуднем а відтак шукав вже сам дороги. Як він єї знайшов, то вже сам не знає, робив все механїчно, вирубував собі східцї в скалах, лїз, чіпав ся, добув ся так на вершок гори і другим боком спустив ся в долину та щасливо дістав ся аж до господи під горою. За цїлий той час, більше як дві доби з'їв лиш дві сливки, які мав при собі. Аж від Гіля довідали ся всї, що стало ся.

кинув нею з розмахом цїлком не недужого чоловіка у віконницю цїляючи в закрутку. Закрутка відскочила і обі половини віконницї з тріском розлетїли ся. Ранний сьвіжий воздух бухнув до комнати, а на синїм поли викроєного напрасно в стїнї квадрату неба, в сонїшнім блеску закружляла немов на порох стерта дуга хмара висипаного з плювачки піску.

На подвіри притих гамір. Видко тих, що єго викликували, здивувала гостинність, з якою дон Хрізостомо запрошував до своєї комнати денне сьвітло; але видко було також, що між ними був і нещастний Мануель, бо гнеть задуднїли сходи під тупотом босих ніг і хлопець всунув ся до спальнї боком, обережно, виставляючи на привіт пана як найменшу часть свого тїла.

Але дон Хрізостомо розкинув вже всї предмети, які мав під рукою, тому сипнув лиш градом проклонів і прозвищ, яких, як здавало ся, Мануель не чув. Був цїлий змішаний і дрожав.

— Ах, senor! — крикнув, коли комендант дав єму вкінци прийти до слова. — Ах, senor!

— Щож там? Що значить той крик на подвіри? Чого трясеш ся і роззявлюєш рот? Будеш менї говорити, ти гнила митко!

— О, senor! — повторив знов Мануель, завертаючи очима і полискуючи білками. — Страшна річ.... Ама Голліс там.... на подвіри... ох!

— Що, спить до сего часу? Дуже добре, велю морякам збудити єго, бо єму порядно належить ся за ті всї дурницї, які вчера плів. Чого так дивиш ся на него, малпо дурна? Кортять тебе буки, га?

— Ах, senor! Ама Голліс лежить нежививий. Мурашки, погані мурашки з'їли єго сеї ночи.

— Що ти плетеш? — крикнув комендант сїдаючи ва ліжку.

— То правда, senor. Правду кажу. Мурашки з'їли єго там під шопою. Рано побачив єго перший Вінценте і дав знати до поліції. Комісар прийшов, судия прийшов, жінка єго прийшла.... Повно людий. Ах, senor, тепер там всї стоять і дивлять ся, як єго мурашки їдять.

— Дурний ти! — відповів дон Хрізостомо. — Скоро подай менї чоботи і поможи менї одїти ся. Мушу я вийти і побачити, що стало ся, бо вам чорні чорти, не можна нїколи вірити. Певне спить, як колода і кілька мурашок по нїм лазить, а ви зараз: Умер, умер! Мурашки єго з'їли — от!

Так говорячи дон Хрізостомо чим скорше одїв ся і взявши величезною рукою кучеряву голову Мануеля немов палицю, опертий на нїм вийшов на подвіре.

Було там справдї повно людий. Дон Хрізостомо мусїв протискати ся, аби дійти до кута, де найбільше перечено ся і де серед Потонеґрів, Курманів і Бубісів стояло кількох білих, що живо розмавляли.

Побачили дон Хрізостома і обернули ся до него: доктор докоряючи єму за легкодушність, инші витаючи та висказуючи радість, що бачать єго здоровим.

Користаючи з того товпа цїкавих, котру держав страх перед властями в віддаленю від предмету збіговища, почала витягати шиї, посувати ся і нахиляти, так що коли повитаня скінчили ся, дон Хрізостомо пригадав собі, по що властиво вийшов, з поліциянт Маляньґа мусїв аж розганяти товпу патиком.

Ровсунула ся жива, чорна заслона і видовище було готове для очий дон Хрізостома.

Під нужденною з пальмового листя зліпленою шопою, на купі соломи, сьмітя і всякої нечистоти лежав Ама Голліс а радше єго страшний труп. Мусїв розбити ся падучи вчера із сходів, бо мав розтяті уста, волосе на бородї зліплене кровію і ніс запухлий.

Лежав горілиць, з головою перехиленою на бік. Єго маленька, синя хустина з помаранчевим краєм лежала при нїм помнята і також закровавлена. В затисненїй долони держав ще одну повну фляшку. Видко доволїк ся тут і упав ражений ударом серця, як сьвідчили отверті, на верх висаджені очи, надуте лице і сторчачі як посторонки жили.

(Конець буде).

Телєґрами.

Відень 6 вересня. Цїсар приймав нинї на довшій конференциї угорского президента мінїстрів Коломана Селя. Відтак Сель нараджував ся довший час з мінїстром Ґолуховским і Туном.

Білгород 6 вересня. Процес против заговірників на житє Миляна відложений до пятницї з причини похорону Ристича.

Петербург 6 вересня. Урядово оповіщено, що джума в Колобівцї, астраханьскої ґубернії, появила ся 11 липня. Померло 23 особи. Послїдна занедужала ще 9 серпня. Від того часу пошести нема.

Надіслане.

— **В канцелярії руского товариства педаґоґічного,** при улици Академічній, ч. 8, можна купити слїдуючі виданя: 1) Образкові виданя: Зьвіринець 10 кр. — Гостинець 10 кр. — Забавки 10 кр. — Менажерия 10 кр. — Робінзон 40 кр. — Квіточка 20 кр. — Віночок 20 кр. — Кобзар Тараса Шевченка 20 кр. — Франко: Лис Микита, 2-ге цїлком перероблене видане 50 кр. — Мірон: Пригоди Дон Кіхота 40 кр. — Наші зьвірята 40 кр. — Дїточі вигадки ч. 1. 30 кр. — Дїточі вигадки ч. 2. 30 кр. — Забавки для дїтий 40 кр. — Мала менажерия 35 кр. — Велика менажерия 40 кр. — Нашим дїтям ч. I. 40 кр. — Нашим дїтям ч. II. 40 кр. — 2) Виданя без образків: Читанка ч. I, II, III, IV. оправні 20 кр., без оправи 10 кр. — Китиця желань, 2 розширене видане 20 кр. — Ів. Франко: Абу каземові Капцї 20 кр. — Учитель на р. 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896. 2 зр. — Дзвінок на р. 1892, 1993, 1894, 1895, 1896, 1897, 3 зр. — Ів. Левицкий: Попались, Різдвяні сценки 10 кр. — Вол. Шухевич: Записки школяря 20 кр. — Від Бескида до Андів 10 кр. — В. Чайченка: Олеся; Байки; Комар; два оповіданя по 5 кр. — Дума про княгиню Кобзаря 5 кр. — О. Нижанковский: Батько і мати, двосьпів для дїтий з фортеп. 10 кр. — Леоніда Глїбова: Байки 5 кр. — Днїпрової Чайки: Казка про сонце та єго сина; Писанка по 5 кр. — М. Лисенко: Тече вода з під явора. Двосьпів з фортеп. 10 кр. — Мапа етноґрафічна України-Руси 20 кр. — Гордїєнко: Картагенцї і Римляни 20 кр. — Юлїй Верне. Подорож довкола землї 60 кр. — Барановский. Приписи до іспитів 20 кр. — Молитвенник народний, в полотно оправлений 20 кр. — Др. Л. Кельнер. Коротка істория педаґоґії 60 кр. — Василь В-р. Джонатан Свіфт. Подорож Ґулївера до краю великанів 25 кр. — Остап Макарушка. Короткий огляд руско-українського письменства 15 кр. — Мальота. Без родини 40 кр. — Віра Лебедева. Прогулька 5 кр. — Др. Мандибур. Олімпія 35 кр. — Сальо. Непос для III. кл. ґімн. 65 кр. — А. К. Робінзон неілюстрований 10 кр. — Kokurewicz Józef. Podręcznik dla kancelaryi szkolnej. 50 кр. — Тарас Шевченко. Кобзар для молодежи. 1.20 зр. — Всякі замовленя висилають ся скоро і точно.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарнї В. Ловиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).